GOD KOMT DICHTBIJ

Lezen:
Johannes 1:1-18

Inleiding

De menswording van Jezus Christus is het hart van het christelijke geloof. Wij belijden dat de eeuwige Zoon van God mens is geworden. Dat betekent niet alleen dat Jezus op aarde verscheen of Zich als mens voordeed. Hij heeft werkelijk onze menselijke natuur aangenomen. Hij werd geboren, groeide op, werd vermoeid, leed en stierf. Tegelijk bleef Hij volledig God.

Dat geheim is groter dan ons verstand kan bevatten. Toch is het geen onduidelijke of onbelangrijke leer. Juist in de menswording zien wij hoe diep Gods liefde is en hoe grondig Christus ons behoud tot stand brengt. God blijft niet op afstand van onze schuld, nood en dood. In Zijn Zoon komt Hij ons daarin tegemoet.

In deze studie letten wij op de Bijbelse betekenis van de menswording. Johannes 1 vormt het uitgangspunt. Andere Schriftgedeelten helpen ons om dit wonder vanuit verschillende kanten te bekijken.

Bijbelstudie

Johannes begint zijn Evangelie niet bij de geboorte van Jezus in Bethlehem, maar bij de eeuwigheid. Hij spreekt over “het Woord”. Daarmee bedoelt hij de Zoon van God, door Wie God Zich bekendmaakt en door Wie alle dingen geschapen zijn. Het Woord was er al vóór de schepping en was Zelf God. Jezus is dus niet begonnen te bestaan bij Zijn geboorte uit Maria. Hij is de eeuwige Zoon.

Vervolgens zegt Johannes dat het Woord “vlees is geworden” (Johannes 1:14). Dat is een letterlijke Bijbelse uitdrukking. Zij betekent dat de eeuwige Zoon een echte menselijke natuur heeft aangenomen. Hij werd geen schijnmens en verscheen niet slechts tijdelijk in een menselijke gedaante. Hij werd werkelijk geboren als mens. De gangbare uitdrukking “God werd mens” vat dit kort samen, maar Johannes formuleert nauwkeuriger: het eeuwige Woord werd vlees en woonde onder ons.

De engel Gabriël kondigt aan Maria aan dat haar Kind door de Heilige Geest verwekt zal worden en daarom Gods Zoon genoemd zal worden (Lukas 1:26-38). Jezus heeft geen menselijke vader. Zijn menswording is Gods werk. Tegelijk wordt Hij werkelijk uit Maria geboren. Hij ontvangt dus

een echte menselijke afkomst. In Mattheüs 1:18-25 wordt eveneens benadrukt dat Maria zwanger wordt door de Heilige Geest en dat het Kind de naam Jezus krijgt. Die naam wijst op Zijn taak: Hij zal Zijn volk verlossen van hun zonden.

De menswording is daarom niet los verkrijgbaar van het kruis. Jezus komt niet alleen om ons een goed voorbeeld te geven of om Gods liefde uit te leggen. Hij komt om Zaligmaker te zijn. Galaten 4:4-5 zegt dat God Zijn Zoon heeft gezonden toen de volheid van de tijd gekomen was. Hij is geboren uit een vrouw en onder de wet geboren, om mensen die onder de wet gevangen zitten vrij te kopen. Christus neemt de plaats in van hen die schuldig staan. Hij wordt mens om als mens gehoorzaam te leven en als mens te lijden en te sterven.

Daarom was het nodig dat Jezus echt mens was. Als Hij geen menselijke natuur had aangenomen, zou Hij niet werkelijk onze plaats kunnen innemen. Hebreeën 2:14-18 maakt duidelijk dat Hij deel kreeg aan vlees en bloed. Hij werd in alles aan Zijn broeders gelijk, met uitzondering van de zonde. Hij kan daardoor meevoelen met onze zwakheden en een barmhartige en betrouwbare Hogepriester zijn. Dat is meer dan medelijden op afstand. Jezus kent menselijke vermoeidheid, verdriet, verzoeking en lijden uit eigen ervaring.

Tegelijk mogen wij Zijn godheid niet verzwakken. Johannes zegt dat het Woord God was. In Filippenzen 2:5-11 wordt Christus beschreven als Degene die in de gestalte van God was en Zich vernederde door de gestalte van een dienstknecht aan te nemen. Zijn menswording is dus geen verlies van Zijn goddelijke wezen. Hij houdt niet op God te zijn wanneer Hij mens wordt. Hij neemt er de menselijke natuur bij aan.

Hier ligt een belangrijk onderscheid. Jezus is niet half God en half mens, alsof Zijn godheid en mensheid samen een derde soort wezen vormen. Hij is één Persoon, de Zoon van God, met een volkomen goddelijke en een volkomen menselijke natuur. De Bijbel probeert dit geheim niet filosofisch uit te werken, maar getuigt er op verschillende manieren van. Jezus vergeeft zonden en ontvangt aanbidding; dat behoort bij Zijn godheid. Hij wordt geboren, huilt, lijdt en sterft; dat behoort bij Zijn mensheid.

Zijn menswording betekent ook dat God werkelijk onder mensen heeft gewoond. Johannes gebruikt in Johannes 1:14 een woord dat doet denken aan het wonen van God bij Zijn volk. In Jezus wordt Gods heerlijkheid zichtbaar, niet in menselijke pracht maar in genade en waarheid. Wie Jezus ziet, ontmoet niet een onafhankelijk mens die slechts iets over God vertelt. In Hem maakt God Zelf Zich bekend.

Johannes 1:16-18 verbindt de menswording met ontvangen genade. Uit Christus ontvangen gelovigen genade op genade. Niemand heeft God ooit rechtstreeks in Zijn volle heerlijkheid gezien, maar de eniggeboren Zoon maakt Hem bekend. Jezus is dus niet alleen de weg naar God; Hij openbaart Wie God is. In Zijn woorden en daden zien wij Gods heiligheid, bewogenheid en trouw.

De menswording spreekt daarom ook over onze menselijke waardigheid en onze diepe nood. De

Zoon van God schaamt Zich niet om onze menselijke natuur aan te nemen. Dat betekent niet dat de mens uit zichzelf goed of goddelijk is. Juist de zonde maakt verlossing noodzakelijk. Maar het laat wel zien hoe kostbaar de mens in Gods heilsplan is. Christus wordt mens om zondige mensen tot kinderen van God te maken (Johannes 1:12-13).

Wij moeten dit wonder niet alleen bewonderen, maar ook persoonlijk ontvangen. Johannes schrijft dat velen Christus niet aannamen, hoewel Hij in de wereld kwam (Johannes 1:10-11). De menswording brengt een beslissing met zich mee. Wie Jezus ontvangt en in Zijn Naam gelooft, ontvangt het recht om een kind van God te worden. Wie Hem afwijst, blijft buiten het heil dat Hij kwam brengen.

De vraag is daarom niet alleen of wij de leer van de menswording kunnen uitleggen. De vraag is ook of wij leven uit de nabijheid van deze Christus. De eeuwige Zoon is mens geworden, heeft onze schuld gedragen en is opgestaan. Daarom is er voor schuldigen vergeving, voor bange mensen een barmhartige Hogepriester en voor gelovigen de vaste hoop op Gods nabijheid.

Gespreksvragen

1. Waarom begint Johannes zijn Evangelie bij de eeuwigheid en niet bij de geboorte van Jezus?
2. Wat betekent de Bijbelse uitdrukking dat het Woord “vlees is geworden”?
3. Welke betekenis heeft de maagdelijke geboorte voor het verstaan van Jezus’ Persoon?
4. Waarom moest Jezus werkelijk mens zijn om ons te kunnen verlossen?
5. Wat leert Filippenzen 2:5-11 over de verhouding tussen Jezus’ godheid en mensheid?
6. Op welke manier is Jezus volgens Hebreeën 2:14-18 met onze menselijke nood verbonden?
7. Wat maakt de menswording bekend over Gods karakter?
8. Welke persoonlijke reactie vraagt de menswording van u?